

قرون شانزده و هفده سالم تر هستند.

تاریخچه‌ای از این فرش‌ها در توپ کاپی ثبت شده و هولیا ترکان Holye Tezcan از کارمندان موزه، مجموعه‌ای از فرش‌های ایرانی که در فهرست اموال سال‌های ۱۶۸۰ هستند، خاطرنشان کرده است سجاده‌های ایران (۹۸ سجاده) هم در لیست قرار دارند و توضیحی در مورد روش به کار رفتن نخ‌های فلزی در آنها موجود است. در این توصیف آمده است: فرش‌های ایرانی با نقش و کتیبه.

نخ‌های پوشیده با فلز

سهام نویسنده در حل معما، در زمینه نخ‌های پوشیده با فلز، بافته شده در متن فرش‌های سالتینگ می‌باشد توضیحات پوپ در این مورد روشنگر نیست. آزمایش میکروسکوپی یک بر روی نقره‌ای که از قسمت‌های کوچکی از چند نمونه این فرش‌ها بیرون کشیده شده، مدرک موثقی در مورد قدمت زیاد آنهاست. به نظر می‌رسد که روش صحیح بافت رشته‌های فلز و پیچیدن آن به دور تار ابریشم در استانبول ناشناخته بوده است. چرا که تمامی نمونه‌های فرش‌های که نخ فلزی در آن به کار رفته و ریشه آن به استانبول می‌رسد، نشانگر خطاهای زیادی در آنهاست. و ضمناً هیچ نخ نقره جدیدی در آنجا یافت نشده که در برابر کدر شدن مقاومت داشته باشد.

پوپ آشکارا تصور می‌کرد که این نخ از پوشش نوار نقره‌ی خالص بر روی رشته‌ای ابریشمین ساخته شده است. در حالی که نمونه‌های آزمایش شده در این مطالعه نشانگر آن است که جنس آن از نقره زرانود است. عجیب نیست که هیچ نخ نقره‌ای جدیدی یافت نشده که در مقابل کدر شدن مقاومت کند. فرش‌های سالتینگ از نخ‌هایی بافته شده بود که روکش طلا داشته و تیزه نمی‌شدند. که البته خطایی قابل درک است، زیرا بدون آزمایش میکروسکوپی تحت فشار زیاد و پاکسازی لایه جرم گرفته و اکسیده شده سطحی، نخ به نظر نقره می‌آید.

چهار نمونه از نخ‌های به کار رفته در فرش‌های مختلف سالتینگ توسط مایکل فرانسس Michael Franses در تجزیه میکروسکوپی شده‌اند.

در آزمایش‌ها مشخص شد که تمام نمونه‌ها از یک گونه واحد هستند. نخ‌ها از پیچیده شدن فلز به دور یک تار ابریشمین تهیه شده و نقره به کار رفته در آن بسیار خالص و با درجه خلوص ۹۸٪ بوده و ناخالصی آن از طلا و سرب می‌باشد. وجود این ناخالصی به طور طبیعی در همجواری نقره وجود داشته و جداسازی آن بسیار مشکل است و وجود آلیاژ طلا و ترکیب نقره، طلا و جیوه امکان ارزیابی دقیق تر را مشکل ساخت.

اما چرا در قسمت‌های زری‌دار فرش‌های نازک که مقدار کرک آن کم است، طلای کمی مشخص است؟ مطالعات اخیر در زمینه مواد قدیمی نشان می‌دهد که طلا در صورت قرار گرفتن در مجاورت مواد فاسدکننده، تحلیل می‌رود. امکان دارد این مواد، اسیدی بوده و یا وجود باکتری‌ها به تدریج سبب تحلیل رفتن طلا شود. این امکان هم وجود دارد که پشم به کار رفته در فرش‌ها حاوی گازهای کدرکننده باشد که به نقره حمله می‌کند.

معرفی پژوهش نقش فرش در اقتصاد ایران و الگوی صادرات آن

□ فرهاد بتولی

□ پایان‌نامه کارشناسی ارشد

□ دانشگاه امام صادق (ع)، دانشکده معارف اسلامی و

اقتصاد

نقش فرش

در اقتصاد ایران و الگوی صادرات آن

توزیع عادلانه درآمد صورت پذیرفته و نهایتاً قیمت تمام شده نسبت به حالت قبلی (حق الزحمه‌ای) با حذف واسطه‌های متعدد در امر فروش فرش بافته شده نیز منجر به کاهش قیمت تمام شده فرش بافته شده می‌گردد. در نهایت در آمد حاصله از فروش فرش بافته شده به صورت سود شرکت تعاونی و سرمایه در گردش نصیب بافندگان (شرکت تعاونی) می‌گردد. در ضمن بهره‌گیری از شرکت‌های تعاونی به عنوان یک سازمان تولیدی می‌تواند نقش موثری در آموزش بهبود کیفیت بافت فرش، طراحی، نوع مواد اولیه داشته باشد. همچنین می‌تواند به تولید فرش دستبافت جهت‌گیری مناسب را بدهد یعنی اگر در خصوص بازارهای صادراتی بافته می‌شود، مشخصات لازم جهت این بازارها در بافت فرش از لحاظ طرح، رنگ، نوع مواد اولیه و قیمت تمام شده را دارا باشد. ایجاد شبکه‌های زنجیره‌ای تعاونی‌های تولید فرش دستبافت و توزیع سازماندهی تولید، ایجاد روابط مناسب کاری، توزیع عادلانه درآمد ضمن شکوفایی این صنعت، زمینه‌های رشد و توسعه سالم را در این صنعت فراهم ساخته و در بعد بازارهای جهانی موجب گسترش صادرات فرش دستبافت خواهد شد.

به منظور افزایش اشتغال و ایجاد در آمد و حفظ صنعت فرش دستبافت و توسعه این صنعت از لحاظ روابط و مناسبات کاری، توزیع درآمد عادلانه موارد ذیل پیشنهاد می‌شوند:

اتخاذ برنامه‌های بلند مدت تامین مواد اولیه، ابزار تولید از طریق اعتبارات، ایجاد تعاونی‌های تولیدی بافندگان فرش دستبافت یا نگرشی به سازماندهی تولید، ارائه دوره‌های آموزشی بافت صحیح، خدمات بهداشتی.

مهم‌ترین اقدامی که می‌توان در این ارتباط صورت داد، تشکیل شرکت‌های تعاونی است که امکان جمع شدن سرمایه‌های کوچک را فراهم می‌نماید. همان‌طور که مطرح شد از جمله مشکلات صنعت فرش دستبافت، بالا بودن قیمت تمام شده فرش می‌باشد و دستمزد بیش‌ترین درصد را شامل می‌شود. با وجود تعاونی‌ها، مشکل دستمزد به صورت عادلانه‌ای حل خواهد شد. در تعاونی‌ها دستمزد به نفع عایدات عمومی تعاونی تعدیل می‌گردد. بافتنده به واسطه اینکه خود را در این نفع عمومی شریک می‌دانند؛ بنابراین بخشی از دستمزدش در این نفع عمومی لحاظ می‌گردد و در نهایت قیمت تمام شده فرش دستبافت کاهش می‌یابد. از طرف دیگر با مشارکت بافنده در سود دستمزدها،